

AKUPUNKTUR İLE GELENEKSEL VE TAMAMLAYICI TIP UYGULAMALARI MEVZUAT TARİHÇESİ

Dr. Yücel KATI

Serbest Hekim, ANKARA

AKUPUNKTUR İLE İLGİLİ İLK MEVZUAT YAYIMLANDI

Türkiye Cumhuriyeti tarihinde akupunktur ile ilgili ilk mevzuat olan “Akupunktur Tedavi Yönetmeliği”, Cumhurbaşkanı Turgut ÖZAL, Başbakan Yıldırım AKBULUT ve Sağlık Bakanı Halil ŞİVGİN imzasıyla 29 Mayıs 1991 Çarşamba günü yayınlanmıştır (1). Yönetmelikte “Akupunktur tedavisi konusunda eğitim görmüş, uygulama yeteneğine sahip ve Bakanlıkça kendisine bunu teyid eden sertifika verilmiş hekime” akupunkturist denilmiştir. Uygun koşullar ve şartları sağlayan Tıp Doktoru ve Diş Hekimlerine (Sadece kendi alanlarında uygulamaları koşuluyla) akupunktur uygulama yetkisi verilmiştir. Yurtdışından belge alan doktorlara da onaylanması koşulu getirilmiştir. Kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri tarafından açılmış muayenehane, poliklinik ve özel hastanelerde, bu Yönetmelik hükümlerine göre sertifika almış hekimler tarafından akupunktur tedavisi uygulanabileceği ifade edilmiştir. Yönetmelikle Akupunktur Üst Komisyonu kurulmuş ve diğer akupunktur “uygulaması” ile ilgili gerekli bilgiler bildirilmiştir (1).

AKUPUNKTUR TEDAVİSİ UYGULANAN ÖZEL SAĞLIK KURULUŞLARI İLE BU TEDAVİNİN UYGULANMASI HAKKINDA YÖNETMELİK YAYIMLANDI

17.09.2002 tarihinde Akupunktur Tedavisi Uygulanan Özel Sağlık Kuruluşları ile Bu Tedavinin Uygulanması Hakkında Yönetmelik yayınlanınca, “Akupunktur Tedavi Yönetmeliği” yürürlükten kaldırılmıştır. Yönetmelik ile Akupunktur Bilim Komisyonu kurulmuştur. Akupunktur tedavisi uygulayacakların Kanun gereğince hekim ve Bakanlıkça düzenlenmiş “Akupunktur Tedavisi Uygulama Sertifikası”na sahip olmalarının veya yurtdışında sertifikalı Akupunktur eğitimi alanların Bakanlıkça uygun görülmesinin şart olduğu bildirilmiştir. Kamu kurum ve kuruluşlarında uygun

belgeye sahip hekim bulunması ve diğer şartları sağlama koşuluyla, diğer kişi/kurum ve kuruluşlardan Sağlık Müdürlüğü’nden yetki alınması koşuluyla tedavi yapılması izni verilmiştir. Ve diğer akupunktur “tedavisi” ile ilgili gerekli bilgiler bildirilmiştir. 2005, 2008 ve 2012 yıllarında da bazı değişiklikler bu yönetmeliğe eklenmiştir (1).

AKUPUNKTUR VE TAMAMLAYICI TIP UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZLERİ İLE GELENEKSEL VE “TAMAMLAYICI” TIP UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZLERİ VE DİĞER MERKEZLER KURULDU

Atatürk Üniversitesi (20.04.2011) ile Gazi Üniversitesi (03.09.2014) Akupunktur ve Tamamlayıcı Tıp

Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmelikleri yayınlanmıştır. Böylece Atatürk ve Gazi Üniversitesi'nde Akupunktur Ve Tamamlayıcı Tıp Uygulama ve Araştırma Merkezleri kurulmuştur (1).

Daha sonra Dumlupınar Üniversitesi (04.04.2013) ile Yıldırım Beyazıt Üniversitesi (26.08.2013) Tamamlayıcı Tıp Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmelikleri yayınlanmış ve Tamamlayıcı Tıp Uygulama ve Araştırma Merkezleri kurulmuştur (1).

Bunları takiben İstanbul Medipol Üniversitesi (29.04.2013), Üsküdar Üniversitesi (25.08.2013), Adnan Menderes Üniversitesi (27.03.2014), Cumhuriyet Üniversitesi (20.05.2014), Sakarya Üniversitesi (17.02.2015), Giresun Üniversitesi (18.05.2015) ve Hacettepe Üniversitesi (30.06.2015) Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmelikleri yayınlanmıştır. Ayrıca Geleneksel Ve Tamamlayıcı Tıp Uygulama Ve Araştırma Merkezleri kurulmuştur (1).

Bunların dışında Geleneksel Bitkisel Tıbbi Ürünler Yönetmeliği (06.10.2010), Gümüşhane Üniversitesi Tıbbi Bitkiler, Geleneksel İlaçlar Uygulama Ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği (01.08.2014), Necmettin Erbakan Üniversitesi Tıbbi Ve Kozmetik Bitkiler Uygulama Ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği (08.12.2015) ve Dumlupınar Üniversitesi Tıbbi Ve Aromatik Bitkiler Uygulama Ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği (13.07.2016) yayınlanarak yürürlüğe girmiştir (1).

GELENEKSEL VE TAMAMLAYICI TIP UYGULAMALARI YÖNETMELİĞİ YAYIMLANDI VE AKUPUNKTUR YÖNETMELİĞİ KALDIRILDI

27 Ekim 2014 Pazartesi günü "Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamaları Yönetmeliği" Resmi Gazete'de yayınlanmıştır. Böylece akupunkturun da içinde bulunduğu; Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamaları kavramı ortaya çıkmıştır. Sertifikalı tabip/dış tabibi (GETAT Yönetmeliği'ndeki uygulamaları ile ilgili olarak Bakanlıkça tescil edilmiş sertifikası olan), ünite (İlgili alanda sertifikası bulunan tabip ve/veya dış tabibi sorumluluğunda ve GETAT Yönetmeliği'ndeki uygulamalarını yapmak üzere, kamu ve özel hukuk tüzel kişileri ile gerçek kişilere ait sağlık kuruluşları bünyesinde kurulan birimler), uygulama merkezi (Eğitim Araştırma Hastanesi, Tıp Fakültesi/

Dış Hekimliği Fakültesi Sağlık Uygulama Ve Araştırma Merkezi'nde; sertifikalı hekim sorumluluğunda olan, GETAT uygulamaları yapılan, Bakanlıkça yetkilendirilmesi halinde de eğitim verilebilecek merkez), Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamaları Bilim Komisyonu tanımları ve ilgili eğitim, uygulama, denetim esasları bildirilmiştir. Akupunktur Tedavisi Uygulanan Özel Sağlık Kuruluşları İle Bu Tedavinin Uygulanması Hakkında Yönetmelik ise yürürlükten kaldırılmıştır (1).

GETAT Yönetmeliği'yle; hekimler ile kendi alanları ve bazı uygulamalarla sınırlı olmak üzere, dış hekimleri, sağlık meslek mensupları ve en az lisans düzeyinde müzik eğitimi alanlar ve de denklik alanlara ilgili alanda uygulama yetkisi (Sertifika) verilebileceği bildirilmiştir (1).

GETAT BAŞKANLIĞI, TÜSEB VE SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ KURULDU

Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığının Kurulmasına Dair Kanun, 26.11.2014 tarihinde yayımlanmıştır. İlgili kanunun 11. maddesiyle TÜSEB bünyesindeki altı adet enstitüden biri olan Türkiye Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Enstitüsü kurulmuştur. Enstitüler bünyesinde, ihtiyaca göre bilim kurulları kurulacağı; enstitüler ile bilim kurulu üyelerinin nitelikleri, sayısı, bunlara yapılacak ödemeler ile diğer hususlar da, "Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak Yönetim Kurulunun onayı üzerine Başkanlıkça çıkarılan yönetmelikle düzenlenir" denilmiştir (2).

TÜSEB Yönetim Kurulu Başkanı Sağlık Bakanı Prof. Dr. Recep AKDAĞ'dır ve sekiz yönetim kurulu üyesi bulunmaktadır. TÜSEB Başkanı Prof. Dr. Fahrettin KELEŞTEMUR'dur (3).

Daha sonra 27.03.2015 tarihinde yayınlanan 6639 sayılı kanunla; Türkiye Sağlık Bilimleri Devlet Üniversitesi, kökümüzün beslendiği tarihimize sınırsız olarak ülkemizi, insanlığı, sağlık bilimlerini geleceğe taşıyacak olmanın gurur ve sorumluluğu ile 113 yıl evvel Sultan II.Abdülhamid Han tarafından, ülkemizde ilk Tıp Mektebi binası olarak inşa ettirilip hizmete sunulan İstanbul'daki Mekteb-i Tıbbiyye-i Şahane binasında çalışmaya başlamıştır. Üniversite Rektörü Prof. Dr. Cevdet ERDÖL'dür (4).

Üniversite bünyesinde; GETAT Uygulama Ve Araştırma Merkezi de bulunmaktadır. Sağlık Bakanlığı ile Sağlık Bilimleri Üniversitesi Arasında "Afiliasyon Protokolü" 26.08.2015 tarihinde imzalanarak; 55 eğitim ve araştırma hastanesine, üniversitenin uygulama ve araştırma merkezi statüsü kazandırılmıştır (4, 5).

GELENEKSEL VE TAMAMLAYICI TIP UYGULAMALARI DAİRE BAŞKANLIĞI, SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NE BAĞLI OLARAK KURULMUŞTUR

T.C. Sağlık Bakanlığı, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde; Geleneksel, Tamamlayıcı Alternatif Tıp Uygulamaları Daire Başkanlığı kurulmuştur. Sağlık Hizmetleri Genel Müdürü Prof. Dr. Nurullah OKUMUŞ, İlgili Genel Müdür Yardımcısı Dr. M. Ertuğrul EĞİN'dir (6).

Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamaları Daire Başkanı Dr. Mehmet Zafer KALAYCI'dır (7).

Geleneksel ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamaları Daire Başkanlığı Adresi: Mithatpaşa Cad. No:3 06434 Sıhhiye / ANKARA; Tel: 0 (312) 585 1000, 5851480-1503; Fax : (312) 585 1565 – 66; Daire Başkanlıkları Makamı: 0 (312) 585 10 00'dır (7).

Geleneksel, Tamamlayıcı, Alternatif Tıp Uygulamaları Daire Başkanlığı'nın görevleri şunlardır:

- Uygulamalar hakkında mevzuat oluşturulması çalışmalarını yürütmek;
- Uygulayıcıların yeterliliklerinin belgelendirilmesi çalışmalarını yürütmek;
- Uygulama alanlarında faaliyet gösterecek merkezlere ruhsat düzenlenmesi ve iptali ile faaliyetine ilişkin işlemleri yürütmek;
- Uygulamaları yapan yurt içi ve yurt dışı kurum ve kuruluşların çalışmalarını araştırmak ve incelemek;
- Uygulamalar hakkında eğitim veren kurumların kayıtlarını tutmak;
- Uygulama merkezlerini ve uygulayıcıları izlemek, düzenleme ve izinlere aykırı faaliyetleri ve tanıtımları durdurmak;

- Uygulayıcıların sertifikasyon programlarını planlamak;
- Gerekliğinde çalışma ve bilimsel komisyonlar kurmak ve sekreteryaya işlemlerini yürütmek;
- Kaplıca bünyesinde bulunan tedavi birimlerinin ruhsat ile ilgili işlemlerini yürütmek;
- Genel Müdür tarafından verilen diğer görevleri yapmak (10).



GETAT Uygulamaları Daire Başkanlığı Logosu (9)

GETAT RESMİ İNTERNET SİTESİ DEVREYE GİR-MİŞTİR

Akupunktur ile Geleneksel Ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamalarıyla ilgili güncel mevzuata, diğer resmi bilgilere, ilgili diğer güncel konu ve duyurulara Sağlık Bakanlığı Geleneksel Ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamaları Daire Başkanlığı Resmi İnternet sitesi olan,

<http://saglik.gov.tr/GETAT/ana-sayfa/1-32424/20160919.html>

adresinden ulaşılabilmektedir (11).

KAYNAKLAR

1. Resmi Gazete Arşiv ve Mevzuat Bilgi Sistemi (İnternet). <http://www.mevzuat.gov.tr>; <http://www.resmigazete.gov.tr/default.aspx> (Erişim Tarihi: 19.09.2016).
2. Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı ve Mevzuat Bilgi Sistemi (İnternet). <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.6569.pdf>; <http://www.tuseb.gov.tr/tuseb-hakkinda> (Erişim Tarihi: 19.09.2016).
3. Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı (İnternet). <http://www.tuseb.gov.tr/tuseb-yonetim-kurulu> (Erişim Tarihi: 19.09.2016).
4. Sağlık Bilimleri Üniversitesi (İnternet). <http://sbu.edu.tr/> (Erişim Tarihi: 19.09.2016).
5. Sağlık Bakanlığı (İnternet). <http://www.saglik.gov.tr/TR/belge/1-42639/saglik-bakanligi-ile-saglik-bilimleri-universitesi-aras-.html> (Erişim Tarihi: 19.09.2016).
6. Sağlık Bakanlığı, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü (İnternet). <http://www.saglik.gov.tr/SHGM/belge/1-34973/organizasyon-semasi.html> (Erişim Tarihi: 19.09.2016).
7. Sağlık Bakanlığı Geleneksel Ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamaları Daire Başkanlığı (İnternet). <http://saglik.gov.tr/GETAT/belge/1-38887/daire-baskani.html> (Erişim Tarihi: 19.09.2016).
8. Sağlık Bakanlığı Geleneksel Ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamaları Daire Başkanlığı (İnternet). <http://saglik.gov.tr/GETAT/belge/1-38895/iletisim-bilgileri.html> (Erişim Tarihi: 19.09.2016).
9. Sağlık Bakanlığı Geleneksel Ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamaları Daire Başkanlığı (İnternet). <http://saglik.gov.tr/GETAT/belge/1-32425/kurumsal.html> (Erişim Tarihi: 21.02.2016).
10. Sağlık Bakanlığı Geleneksel Ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamaları Daire Başkanlığı (İnternet). <http://saglik.gov.tr/GETAT/belge/1-38891/daire-baskanligimizin-gorevleri.html> (Erişim Tarihi: 19.09.2016).
11. Sağlık Bakanlığı Geleneksel Ve Tamamlayıcı Tıp Uygulamaları Daire Başkanlığı (İnternet). <http://saglik.gov.tr/GETAT/ana-sayfa/1-32424/20160919.html> (Erişim Tarihi: 19.09.2016).